

Natuurtoets buitenruimte Smitgemaal Kinderdijk

Toetsing Wet natuurbescherming
en NNN

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0481717.100
Definitief revisie 02
19 januari 2023

www.anteagroup.nl

Natuurtoets buitenruimte Smitgemaal Kinderdijk

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN

projectnummer 0481717.100

documentnummer 0003

definitief revisie 02

19 januari 2023

Auteurs

Melissa van Rijnen

Opdrachtgever

Waterschap Rivierenland

T.a.v. ing. K. Otter

Postbus 599

4000 AN TIEL

Gecontroleerd:

A.L.G. van der Linden

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum

19 januari 2023

Beschrijving

vrijgave

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'MTJ', is written over a horizontal line.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	2
1.1	Aanleiding en planvoornemens	2
1.2	Doel	3
1.3	Leeswijzer	3
2.	Effectbeschrijving en -beoordeling	4
2.1	Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek	4
2.2	Effectbepaling voornemen	5
2.3	Soortbescherming	6
2.3.1	Afbakening relevante soortgroepen	6
2.3.2	Vogels	7
2.3.3	Zoogdieren – vleermuizen	10
2.3.4	Zoogdieren – overige zoogdieren	12
2.3.5	Amfibieën	15
2.3.6	Insecten	15
2.3.7	Zorgplicht	16
2.4	Natura 2000	16
2.5	Natuurnetwerk Nederland	17
2.6	Overig provinciaal beleid Zuid-Holland	18
2.7	Beschermde houtopstanden Wnb	18
2.8	Kansen voor natuurwaarden in het plangebied	19
3.	Conclusie & advies	21
3.1	Soortbescherming	21
3.1.1	Zorgplicht	22
3.2	Natura 2000	23
3.3	Natuurnetwerk Nederland	23
3.4	Overig provinciaal beleid Zuid-Holland	23
3.5	Beschermde houtopstanden Wnb	23
3.6	Kansen voor natuurwaarden	24
	Literatuurlijst	25
	Bijlage 1 Wettelijk kader	27
	Bijlage 2 Methodiek natuurtoets	38

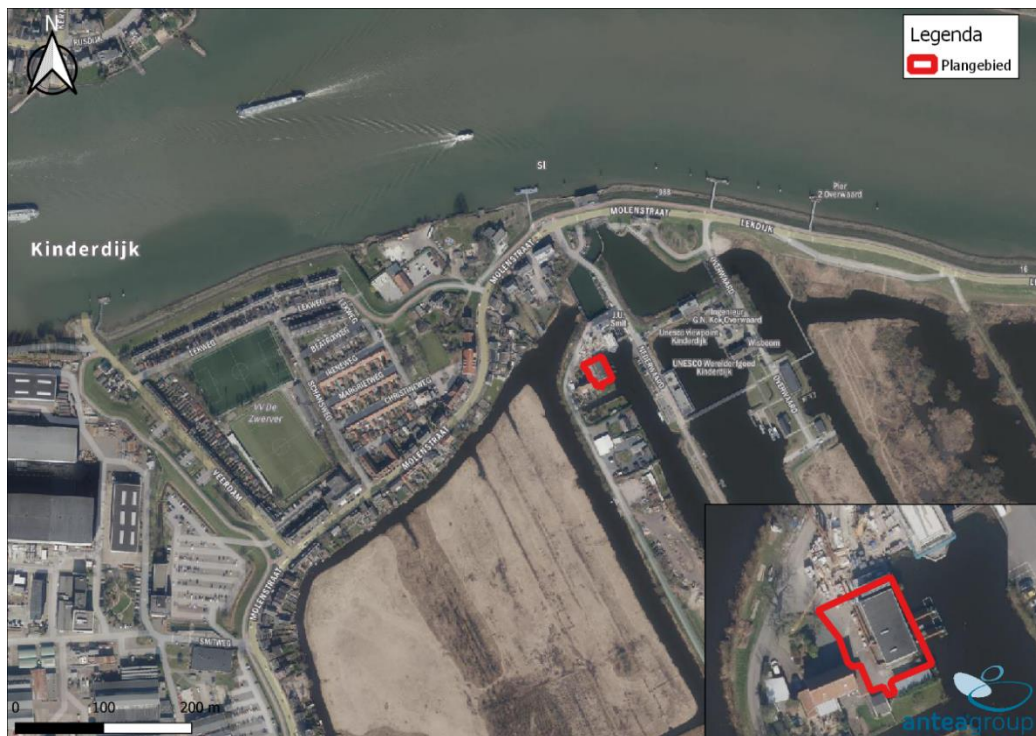
1. Inleiding

1.1 Aanleiding en planvoornemens

Het Waterschap Rivierenland heeft voornemens om de timmerloods bij het JU Smitgemaal te slopen en een parkeerterrein te realiseren. Het plangebied is gelegen aan de rand van UNESCO Werelderfgoed Kinderdijk en ligt ten zuidoosten van de Nederwaard (gemeente Molenlanden, Provincie Zuid-Holland). De timmerloods was ten tijde van het terreinbezoek in gebruik als tijdelijke omleidingsplaats voor de waterpompinstallatie vanwege de verbouwing van het JU Smitgemaal.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening gehouden worden met beschermde planten- en diersoorten en met beschermde gebieden. Er dient onderzocht te worden of het voornemen effect heeft op beschermde soorten, beschermde gebieden en/of beschermde houtopstanden (Wet natuurbescherming (Wnb), Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland (NNN) en overige (provinciaal) beleid. Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurwaarden. Er is daarom inzicht gewenst in de aanwezige (beschermde) natuurwaarden en de mogelijke effecten die op deze (beschermde) natuurwaarden kunnen optreden door de ontwikkeling. Dit wordt verkend in deze natuurtoets. Tevens worden kansen voor het verbeteren van natuurwaarden genoemd.

In Figuur 1.1 is de ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.1 Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van de omgeving (Kinderdijk, Zuid-Holland).
Bron: Luchtfoto 2022, PDOK.

1.2 Doel

Het doel van de natuurtoets is om een goed beeld te krijgen van de (beschermde) natuurwaarden die in het plangebied en de (directe) omgeving aanwezig (kunnen) zijn. Dit gebeurt door het uitvoeren van een bureaustudie en oriënterend terreinbezoek (Bijlage 1 Wettelijk kader en Bijlage 2 Methodiek natuurtoets). Op basis hiervan wordt getoetst of in het kader van de Wnb als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten kunnen optreden. Daarnaast wordt ingegaan op de eventuele vervolgstappen die noodzakelijk zijn.

1.3 Leeswijzer

De natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1 beschrijft de aanleiding van de natuurtoets;
- Hoofdstuk 2 beschrijft het gebied en toetst de in de omgeving aanwezige beschermde soorten, beschermde gebieden en beschermde houtopstanden aan de natuurwetgeving en overige beleidskaders. Tevens wordt hier kort aandacht besteed aan kansen voor de natuur;
- Hoofdstuk 3 bevat de conclusies en advies over de te nemen vervolgstappen;
- In Bijlage 1 wordt het wettelijk kader omschreven;
- In Bijlage 2 wordt de methodiek van voorliggende natuurtoets beschreven.

2. Effectbeschrijving en -beoordeling

In paragraaf 2.1 wordt de gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in paragraaf 2.2 de effectenbepaling van het plan gegeven. In paragraaf 2.3 t/m paragraaf 2.7 wordt respectievelijk ingegaan op de aanwezigheid van en toetsing aan de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) van beschermde soorten en (eventueel) aanwezige invasieve soorten, Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland (hierna NNN) en overig provinciaal beleid van de provincie Zuid-Holland en beschermde houtopstanden. In paragraaf 2.8 wordt ingegaan op kansen voor natuurwaarden.

Indien een onderdeel van paragraaf 2.3 t/m paragraaf 2.7 niet relevant is voor voorliggende planvoornemens, vindt er geen toetsing van het voornemen aan de Wnb (of andere relevante beleidskader) van dat onderdeel plaats.

2.1 Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek

Op 14 november 2022 is vanaf circa 12:00 een oriënterend terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecoloog van Antea Group bij afwisselend bewolkt, zonnig weer met een temperatuur van 6 °C (Bron: KNMI-weerstatistieken). Tijdens het terreinbezoek is het plangebied te voet geïnspecteerd. Aanwezige bomen en bebouwing zijn met een verrekijker geïnspecteerd op de aanwezigheid van holtes, scheuren en andere mogelijke openingen die kunnen dienen als verblijfplaats voor (beschermde) dieren. De timmerloods is van binnen en buiten gecontroleerd op sporen, openingen en andere relevante eigenschappen. De naastgelegen woning is alleen aan de buitenkant gecontroleerd op dezelfde eigenschappen. De bosschages binnen het plangebied en in de directe omgeving zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van nesten en/of andere verblijfplaatsen.

De timmerloods grenst aan een watergang van +/- 25 meter die van het JU Smitgemaal het Natura 2000-gebied 'Boezems Kinderdijk' in stroomt. De oevers zijn zeer stijl en deels voorzien van houten beschoeiing en stalen beschoeiing aan de andere zijde van de watergang. Tijdens het terreinbezoek was de watergang vrij van zichtbare begroeiing. De timmerloods heeft een plat dak en muren van (stalen) golfplaten. Spouwmuren zijn niet aanwezig. De woning naast het plangebied heeft een pultdak met dakpannen en er zijn open stootvoegen aanwezig die toegang geven tot de spouwmuur. Langs de oostzijde van de timmerloods (grenzend aan de watergang) is een kleine strook aanwezig met een enkele boom (gewone es) en wat struiken (dwergmispel, Canadese kornoelje).

In Figuur 2.1 is een impressie gegeven van het plangebied.

Figuur 2.1 Impressie van het plangebied buitenruimte JU Smitgemaal Kinderdijk (timmerloods). Bron: Terreinbezoek 14-11-2022

2.2 Effectbepaling voornemen

De volgende activiteiten vinden plaats als gevolg van het planvoornemen die een effect kunnen hebben op (het leefgebied van) (beschermde) soorten en beschermde gebieden:

- De timmerloods wordt gesloopt;

- Het bosschage direct grenzend aan de timmerloods wordt verwijderd;
- Het asfalt binnen het plangebied wordt verwijderd;
- Er worden grasbetontegels geplaatst (aanleg parkeerplaats valt buiten de scope van deze natuurtoets).

2.3 Soortbescherming

In de onderstaande paragrafen worden per soortgroep de resultaten van het bureauonderzoek en het oriënterende terreinbezoek beschreven. Indien soortgroepen op basis van het oriënterende terreinbezoek op voorhand kunnen worden uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikt biotoop, zijn deze soortgroepen vermeld in 2.3.1. Op basis van het bureauonderzoek en het oriënterende terreinbezoek wordt ingegaan op de mogelijke effecten die, als gevolg van het planvoornemen, op mogelijke aanwezige (beschermde) soorten kunnen optreden. Indien negatieve effecten op beschermde soorten niet zijn uit te sluiten, wordt geadviseerd over de te nemen vervolgstappen. De vervolgstappen zijn, indien van toepassing, terug te vinden aan het einde van iedere paragraaf in de blauw gekleurde kaders.

2.3.1 Afbakening relevante soortgroepen

Op basis van de bureaustudie en het oriënterende terreinbezoek kan de aanwezigheid van meerdere soortgroepen worden uitgesloten. Tijdens het terreinbezoek zijn geen beschermde vissen waargenomen. Geschikt biotoop voor beschermde vissen ontbreekt door de afwezigheid van waterplanten in de watergang. Eveneens zijn er geen beschermde zaadplanten, varens en bladmossen of invasieve soorten aangetroffen. Door het verharde karakter van het plangebied en de verspreiding van de beschermde soorten worden deze ook niet verwacht. Gezien het bekende verspreidingsgebied kan de aanwezigheid van beschermde kreeftachtigen en reptielen eveneens worden uitgesloten. Aanwezigheid van de overige soortgroepen kan niet op voorhand worden uitgesloten. Deze soortgroepen worden in de hiernavolgende paragrafen nader beschouwd.

Tabel 2.1 Overzicht van de relevante soortgroepen voor het plangebied 'buitenruimte JU Smitgemaal' gebaseerd op bekende waarnemingen (binnen een straal van 1 à 2 km) en het oriënterende terreinbezoek (Bron: NDFF 2017-2022).

Soortgroep	Beschermingsregime		
	HR (artikel 3.5)	Wnb (artikel 3.10)	VR (artikel 3.1)
Vogels			•
Zoogdieren – vleermuizen	•		
Overige zoogdieren	•	•	
Amfibieën	•	•	
Reptielen	Geen waarnemingen bekend in de NDFF		
Vissen	Geen waarnemingen bekend in de NDFF		
Insecten	•		
Kreeftachtigen en weekdieren	Geen waarnemingen bekend in de NDFF		
Zaadplanten, varens en bladmossen	Geen waarnemingen bekend in de NDFF		

2.3.2 Vogels

Soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4)

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een jaarrond beschermd nest in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.2 Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 à 2km) (NDF 2017-2022).

Soort	Categorie
Buizerd	4
Gierzwaluw	2
Huismus	2
Kerkuil	3
Ransuil	4
Slechtvalk	3

Uit de bureaustudie komt naar voren dat een aantal vogelsoorten is waargenomen in de omgeving van het plangebied, waarvan broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waarbij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats alsook bij wezenlijke aantasting van de functionele leefomgeving, altijd een ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn boombroedende soorten (zoals buizerd en ransuil), gebouwbroedende soorten (zoals gierzwaluw, huismus en slechtvalk) en overige soorten (zoals kerkuil).

De timmerloods zelf biedt door het platte dak, de hoogte en de (stalen) golfplaten muren geen geschikte nestgelegenheid voor gebouwbroedende soorten. Directe aantasting van jaarrond beschermde nesten door de sloop van de loods is uitgesloten.

Op tien meter afstand van de timmerloods is een woning aanwezig. Gezien de hoogte van de bebouwing, is geen geschikt habitat aanwezig voor nestlocaties van de slechtvalk. De daken van deze woning zijn bedekt met dakpannen. Dergelijke bebouwing is geschikt voor gebouwbroedende soorten, zoals de huismus en gierzwaluw. Tijdens het terreinbezoek zijn meerdere huismussen waargenomen op het dak van de woning. Aanwezige nestlocaties van de huismus en gierzwaluw in deze woning en de directe omgeving van het plangebied, kunnen daarom niet uitgesloten worden. Directe beschadiging of vernieling van potentieel aanwezige nestlocaties van de gierzwaluw en de huismus kan worden uitgesloten, aangezien het woonhuis niet wordt aangetast door het voornemen. Het verdient de voorkeur om de werkzaamheden in de minst kwetsbare periode (oktober – februari) uit te voeren. Indien de werkzaamheden buiten deze periode worden uitgevoerd is de kans op wezenlijke verstoring nagenoeg afwezig. In de timmerloods zijn machines aanwezig die de laatste jaren aanstaan en daarmee voor geluid zorgen. De tijdelijke sloopwerkzaamheden zorgen niet voor een extra geluidstoename (ten opzichte van het geluid van

de machines), die van wezenlijk aard is, waardoor de huismussen verstoord worden. Er vinden geen overtredingen van verbodsbepaling plaats.

Binnen het plangebied en de directe omgeving zijn tijdens het terreinbezoek geen grote nesten in bomen aangetroffen die kunnen toebehoren aan boombroedende soorten met een jaarrond beschermd nest. De aanwezigheid van nestplaatsen van boombroedende soorten met een jaarrond beschermd nest kan in (de directe omgeving van) het plangebied worden uitgesloten.

Figuur 2.2 Woning aan de rand van het plangebied.

Voor deze en overige boombroedende vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest maakt het plangebied gezien de zeer beperkt aanwezige voedselbronnen, de ligging van het plangebied en de ruime aanwezigheid van geschikter foerageergebied in de omgeving geen deel uit van de functionele leefomgeving van de buizerd en ransuil.

Er zijn geen nestkasten waargenomen in of nabij het plangebied. De kerkuil kan hiermee worden uitgesloten van het plangebied.

Vogels met een mogelijk jaarrond beschermd nest (categorie 5)

In onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een mogelijk¹ jaarrond beschermd nest in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.3 Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een mogelijk jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 à 2km) (NDFF 2017-2022).

Soort	Categorie
Blauwe reiger	5
Boomkruiper	5
Ekster	5
Grauwe vliegenvanger	5
Groene specht	5
Grote bonte specht	5
IJsvogel	5
Koolmees	5
Oeverwaluw	5
Pimpelmees	5
Spreeuw	5
Torenvalk	5
Zwarte kraai	5
Zwarte roodstaart	5

Tijdens het terreinbezoek zijn enkele categorie 5-soorten waargenomen (blauwe reiger, ekster, koolmees, pimpelmees, spreeuw, torenvalk en zwarte kraai). Nesten van de categorie 5 vogelsoorten zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5 soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheid hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen. De categorie 5-soorten vallen daarmee onder de bescherming van algemene broedvogels.

Algemene broedvogels

Tijdens het terreinbezoek zijn enkele algemene broedvogels waargenomen in de directe omgeving van het plangebied (o.a. aalscholver, cetti's zanger, fuut, houtduif, kauw, kokmeeuw, meerkoet en staartmees). Het aangrenzende water, de rietkragen en de wilgen ten westen van het plangebied bieden nest- en/of foerageergelegenheid aan deze algemene soorten.

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wnb (artikel 3.1). Indien nesten aanwezig zijn, mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer de nesten in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden. Met de meeste broedvogels kan echter in algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door sloopwerkzaamheden niet uit te

¹ Als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

voeren in het broedseizoen (circa maart tot augustus²). Het aanwezig groen wordt verwijderd voor het broedseizoen. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Wnb aan de orde.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken, dient het plangebied waar de werkzaamheden plaatsvinden vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een deskundig ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied, kunnen locatie specifieke maatregelen worden voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat het nest niet meer in gebruik is.

Vervolgstappen algemene vogels

Werken in de minst kwetsbare periode (tussen oktober en februari). Indien dit niet mogelijk is; het plangebied voor aanvang van het broedseizoen ongeschikt maken en/of het plangebied vooraf aan de werkzaamheden laten controleren door een deskundig ecooloog.

2.3.3 Zoogdieren – vleermuizen

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.4 Overzicht van waargenomen vleermuizen in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 à 2 km)(NDDF, 2017-2022).

Soort	Beschermingsregime
	HR (artikel 3.5)
Gewone dwergvleermuis	●
Laatvlieger	●
Meervleermuis	●

Voor vleermuizen zijn drie functies van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn. Dit zijn verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied. Foerageergebieden en vliegroutes zijn alleen beschermd als deze van essentieel belang zijn voor het functioneren van de verblijfplaats, zogenaamde essentiële foerageergebieden en essentiële vliegroutes. Deze drie onderdelen worden hieronder nader beschouwd.

² Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen kunnen hun verblijfplaats in gebouwen of bomen (of beide) hebben. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

Alle in Tabel 2.4 genoemde vleermuissoorten zijn gebouwbewonend. Verblijfplaatsen van boombewonende soorten binnen het plangebied kunnen worden uitgesloten door de afwezigheid van (geschikte) bomen. De timmerloods zelf is ongeschikt als verblijfplaats door de klimatologische omstandigheden, de betimmering en de afwezigheid van (geschikte) kieren en/of gaten. De woning direct grenzend aan het plangebied is wel geschikt voor gebouwbewonende vleermuissoorten door de aanwezigheid van dakpannen.

Aan de westzijde van de woning hangen tevens de (tijdelijke) vervangende verblijfplaatsen van de eerste fase van het hervormen van het entreegebied van UNESCO Werelderfgoed Kinderdijk.

Alle soorten vleermuizen zijn beschermd onder de Habitatrichtlijn (artikel 3.5). De woning in de directe omgeving van het plangebied kan als verblijfplaats dienen voor gebouwbewonende vleermuizen (o.a. de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis). Potentiële verblijfplaatsen blijven intact tijdens de werkzaamheden. Directe aantasting van verblijfplaatsen is daarom uitgesloten. Wel dient in de realisatiefase rekening gehouden te worden met vleermuizen door enkel overdag te werken om lichtverstoring te voorkomen. Nachtelijke verlichting moet zoveel mogelijk gemeden worden. Indien er toch 's nachts gewerkt dient te worden is de voorkeur dit in de minst actieve periode (november tot april) te doen om lichtuitstraling op verblijfplaatsen te voorkomen.

Na de sloop van de timmerloods wordt het plangebied omgevormd naar een parkeerterrein. In de gebruiksfase dient rekening gehouden te worden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen door openbare verlichting weg te schijnen van mogelijke verblijfplaatsen. Ook kunnen armaturen en amberkleurig licht gebruikt worden om effecten verder te verminderen.

Essentiële vliegroutes

Vliegroutes van vleermuizen betreffen (vaak) lijnvormige elementen in het landschap die als verbinding tussen verblijfplaatsen en foerageergebied fungeren.

Binnen het plangebied zijn geen lijnvormige landschapselementen aanwezig die kunnen dienen als (essentiële) vliegroute. De watergangen ten oosten en westen van het plangebied omvatten (mogelijk) wel (essentiële) vliegroutes. Wel dient in de realisatiefase rekening gehouden te worden met vleermuizen door enkel overdag te werken om lichtverstoring te voorkomen. Nachtelijke verlichting moet zoveel mogelijk gemeden worden. Indien er toch 's nachts gewerkt dient te worden, is de voorkeur dit in de minst actieve periode (november tot april) te doen om lichtuitstraling op aanwezige (essentiële) vliegroutes te voorkomen.

Na de sloop van de timmerloods wordt het plangebied omgevormd naar een parkeerterrein. In de gebruiksfase dient rekening gehouden te worden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen door openbare verlichting weg te schijnen van mogelijke vliegroutes. Ook kunnen armaturen en amberkleurig licht gebruikt worden om effecten verder te verminderen.

Essentieel foerageergebied

Foerageergebied van vleermuizen betreft locaties waar vleermuizen hun voedsel verzamelen. Dit kunnen uiteenlopende gebieden zijn.

In het plangebied is marginaal geschikt foerageergebied aanwezig voor vleermuizen, vanwege het zeer geringe oppervlak aan (en grotendeels afwezigheid van) opgaande beplanting. Daarbij is geen sprake van unieke beplanting en/of structuren die enkel in het plangebied aanwezig zijn. De watergangen in de directe omgeving van het plangebied zijn mogelijk wel geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. In de realisatiefase dient rekening te worden gehouden met vleermuizen door enkel overdag te werken om lichtverstoring te voorkomen. Nachtelijke verlichting moet zoveel mogelijk gemeden worden. Indien er toch 's nachts gewerkt dient te worden is de voorkeur dit in de minst actieve periode (november tot april) te doen om lichtuitstraling op aanwezige (essentiële) vliegroutes te voorkomen.

Na de sloop van de timmerloods wordt het plangebied omgevormd naar een parkeerterrein. In de gebruiksfase dient rekening gehouden te worden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen door openbare verlichting weg te schijnen van mogelijke foerageergebieden. Ook kunnen armaturen en amberkleurig licht gebruikt worden om effecten verder te verminderen.

Vervolgstappen vleermuizen

**In de realisatiefase alleen overdag werken en nachtelijke verlichting vermijden.
Bij voorkeur werken in de minst actieve periode (november tot april).**

In de gebruiksfase dient rekening gehouden te worden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen door openbare verlichting weg te schijnen van mogelijke verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. Ook kunnen armaturen en amberkleurig licht gebruikt worden om effecten te verminderen.

2.3.4 Zoogdieren – overige zoogdieren

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van overige soorten zoogdieren in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.5 Overzicht van waargenomen zoogdieren in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 à 2km) (NDF, 2017-2022).

Soort	Beschermingsregime			Bron
	HR (artikel 3.5)	Wnb (artikel 3.10)	Vrijgestelde zoogdieren Wnb (artikel 3.10)	Anders dan NDF
Bever	•			
Dwergmuis			•	Waarneming.nl
Gewone bosmuis			•	Waarneming.nl
Gewone zeehond		•		
Rosse woelmuis			•	Waarneming.nl
Steenmarter		•		

Het plangebied ligt op 200 meter afstand van rivier de Lek, waardoor de gewone zeehond in de bureaustudie naar voren komt. De aanwezigheid van de gewone zeehond kan worden uitgesloten door het ontbreken van geschikte biotoop binnen het plangebied en de aanwezigheid van steile beschoeiing langs de kanten. Ook de bever wordt in het gebied incidenteel waargenomen in de boezems van Kinderdijk in de omgeving van het plangebied. De beschoeiing van de specifieke watergang waar het plangebied aan grenst is echter ongeschikt voor de bever om (eventueel) aan land te komen. De aanwezigheid van de bever binnen het plangebied kan daardoor ook worden uitgesloten.

Steenmarter

De steenmarter dankt zijn naam aan zijn voorkeur voor steenachtige biotopen en schuilplaatsen, zoals steengroeven, rotsige hellingen en gebouwen. De steenmarter komt vooral voor in parklandschap, maar ook in volkomen bosloze gebieden, steengroeven en rotsige hellingen. Hij is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen en boerderijen en tegenwoordig zelfs in grote steden (de steenmarter is een 'cultuurvolger'). Hij heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Daarbij is de aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang, omdat de steenmarter daar zijn voedsel zoekt (Zoogdierverseniging, 2022). Op 450 meter afstand van het plangebied is een enkele steenmarter waargenomen. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen gevonden die wijzen op de aanwezigheid van de steenmarter binnen de timmerloods. Binnen de timmerloods zijn geen geschikte plekken aanwezig voor de steenmarter om weg te kruipen of te verblijven.

Figuur 2.3 De oostzijde van de timmerloods is bijna volledig open om doorgang te bieden aan de tijdelijke omleiding van de waterpompinstallatie vanuit het JU Smitgemaal.

Gezien de kleine omvang van het plangebied, de afwezigheid van geschikte rust- en verblijfplaatsen en het slechts sporadisch voorkomen van de steenmarter in de omgeving is er geen sprake van essentiële leefomgeving. Elders in het gebied waar de steenmarter is waargenomen, is meer geschikt biotoop aanwezig. Door het ontbreken van sporen en de aanwezigheid van (geschikter) biotoop in de (directe) omgeving van het plangebied kan de aanwezigheid van een (vaste)verblijf en/of rustplaats van de steenmarter worden uitgesloten.

Vrijgestelde soorten zoogdieren in het kader van herontwikkelingen

Uit de bureaustudie komen de dwergmuis, gewone bosmuis en rosse woelmuis naar voren. Deze soorten worden voornamelijk waargenomen in de Boezems van Kinderdijk in o.a. de rietkragen en de struwelen. In de directe omgeving van het plangebied is de soort niet waargenomen. Geschikt biotoop voor deze specifieke soorten is eveneens afwezig. Algemene soorten zoals de huis(spits)muis, rat en egel kunnen wel binnen het plangebied en de te verwijderen bosschage voorkomen. Voor deze soorten is de zorgplicht van toepassing. Dit houdt in dat de negatieve effecten zo veel mogelijk dienen te worden voorkomen dan wel beperkt. In paragraaf 2.3.7 wordt nader ingegaan op maatregelen die in het kader van de zorgplicht genomen kunnen worden.

2.3.5 Amfibieën

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van amfibieën in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.6 Overzicht van waargenomen amfibieën in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 à 2km) (NDFP 2017-2022).

Soort	Beschermingsregime		Vrijgestelde amfibieën Wnb (artikel 3.10)
	HR (artikel 3.5)	Wnb (artikel 3.10)	
Bastaard kikker			•
Bruine kikker			•
Gewone pad			•
Kleine watersalamander			•
Meerkikker			•

Vrijgestelde amfibieën in het kader van ruimte ontwikkelingen

In de directe omgeving van het plangebied zijn algemeen voorkomende (vrijgestelde) soorten als bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker aanwezig. De beschoeiing aan de waterkant naast het plangebied vormt een belemmering voor deze soorten om aan land te komen. De overhangende vegetatie kan echter wel fungeren als een overgangsweg van het water naar het land. Binnen de provincie Zuid-Holland geldt een vrijstelling voor deze algemene soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is voor deze soorten de zorgplicht van toepassing. Dit houdt in dat de negatieve effecten zo veel mogelijk dienen te worden voorkomen dan wel beperkt. In paragraaf 2.3.7 wordt nader ingegaan op maatregelen die in het kader van de zorgplicht genomen kunnen worden.

2.3.6 Insecten

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van insecten in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.7 Overzicht van waargenomen insecten in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 à 2km) (NDFP 2017-2022).

Soort	Beschermingsregime	
	HR (artikel 3.5)	Wnb (artikel 3.10)
Rivierrombout	•	

Rivierrombout

Uit de bureaustudie komt de rivierrombout naar voren. De rivierrombout wordt in Nederland voornamelijk aangetroffen langs de grote rivieren. Larvenhuidjes worden meestal gevonden op zandstrandjes tussen kribben. Het plangebied ligt aan de zuidzijde van de dijk die

de Boezems van Kinderdijk scheidt van de Lek. De Lek vormt geschikt biotoop voor het uitsluipen van de rivierrombout. Binnen het plangebied ontbreekt geschikt biotoop voor de rivierrombout, waardoor de aanwezigheid van de soort kan worden uitgesloten.

Op basis van het terreinbezoek worden geen beschermde soorten insecten verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop binnen het plangebied.

2.3.7 Zorgplicht

In het plangebied kunnen verschillende soorten amfibieën aanwezig zijn (Tabel 2.6). Deze soorten zijn vrijgesteld van ontheffingsplicht voor de Wnb in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt voor deze soorten, net als alle overige in het wild levende dieren en planten, de zorgplicht (zie bijlage 1). Dit houdt in dat tijdens de werkzaamheden zo veel mogelijk negatieve effecten op aanwezige natuurwaarden dienen te worden voorkomen dan wel te worden beperkt.

De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten worden gegarandeerd. Maatregelen waarvan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen zijn weergegeven in (Tabel 2.8).

Tabel 2.8 Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
Algemene broedvogels	Werken buiten het broedseizoen.
Zoogdieren	In één richting werken, zodat dieren kunnen vluchten (richting de beschutting).
Amfibieën	Bij voorkeur werkzaamheden zoveel mogelijk uitvoeren in de minst actieve periode (november-maart) Eén richting op werken bij het verwijderen van de bosschage.

2.4 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied, maar grenst hier bijna direct aan (zie figuur 2.3). Dit gebied is aangewezen op basis van de Vogelrichtlijn.

Bij voorliggende planvoornemens is enkel sprake van een realisatiefase. Er is daardoor hoogstens sprake van tijdelijke effecten. Momenteel wordt het plangebied veel gebruikt door de werkzaamheden aan het JU Smitgemaal. Het te realiseren parkeerterrein wordt in de toekomst slechts gebruikt door het Waterschap zelf en niet door bezoekers. Het realiseren van het parkeerterrein is geen onderdeel van voorliggende toetsing. Een toename in verkeersbewegingen na de realisatiefase wordt daarom niet verwacht.

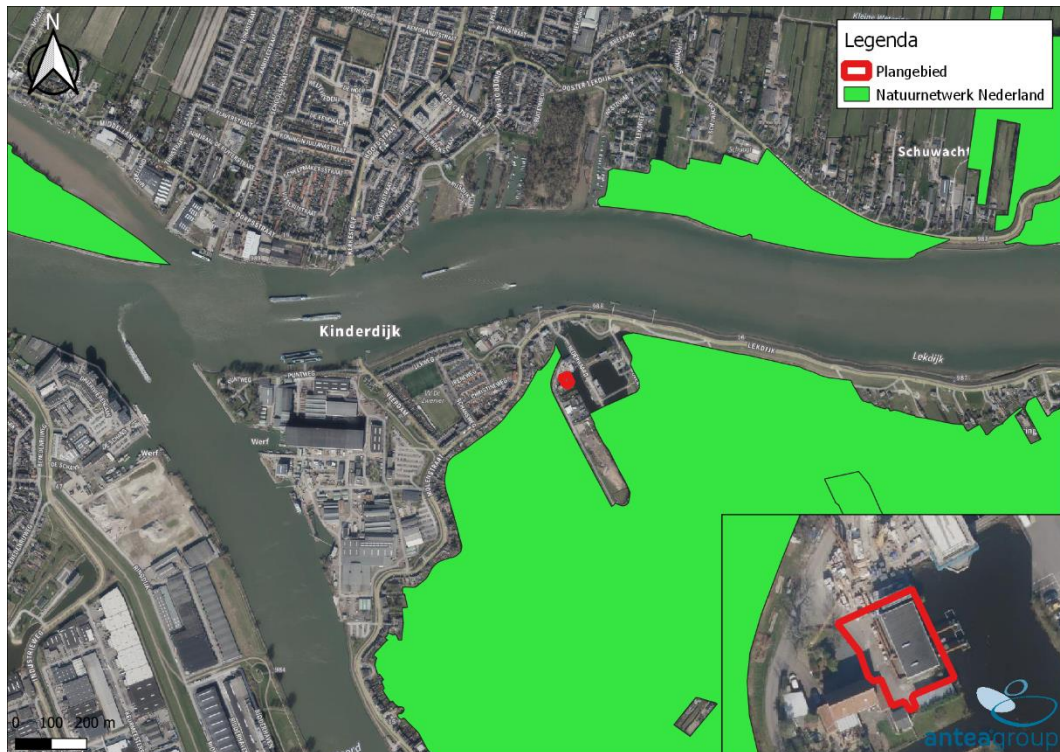
De voorgenomen activiteiten als gevolg van het planvoornemen zijn bij de inwerkingtreding van de Wet stikstofreductie en natuurverbetering per 1-7-2021 voor wat betreft stikstofdepositie vrijgesteld van de Wnb-vergunningplicht. Per 2-11-2022 is dit besluit door de Hoge Raad echter vernietigd. Daarom is nu voor voorliggende werkzaamheden een stikstofdepositieberekening in AERIUS benodigd en dient de uitkomst beoordeeld te worden. Echter, de opdrachtgever heeft aangegeven (mail d.d. 14-12-2022) dat de werkzaamheden elektrisch uitgevoerd worden. Hierdoor is er geen (extra) stikstofuitstoot bij de uitvoering. Een AERIUS berekening is derhalve niet nodig.

Figuur 2.4 Ligging Natura 2000-gebied 'Boezems Kinderdijk' aangewezen volgens de vogelrichtlijn ten opzichte van het plangebied (rood omkaderd).

2.5 Natuurnetwerk Nederland

In het plangebied is geen NNN-gebied aanwezig. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied bevindt zich op circa 50 meter ten westen van het plangebied. Aangezien er geen sprake is van externe werking in de provincie Zuid-Holland zijn vervolgstappen niet aan de orde.

Figuur 2.5 Ligging van de in de omgeving aanwezige Natuurnetwerk Nederland gebieden (groene vlakken) ten opzichte van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Landelijke Voorziening Beeldmateriaal.

2.6 Overig provinciaal beleid Zuid-Holland

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van een bijzonder provinciaal landschap. Er zijn geen verdere vervolgstappen aan de orde.

2.7 Beschermde houtopstanden Wnb

De boom in het plangebied wordt gekapt als gevolg van het planvoornemen. Het plangebied bevindt zich niet binnen de bebouwde kom van de Wnb (voormalige Boswet). De boom is geen onderdeel van een bosschage die een oppervlakte heeft van minimaal 1000m² en maakt geen onderdeel uit een rijbeplanting van meer dan 20 bomen. Daarmee valt de boom niet onder de definitie van beschermde houtopstanden Wnb. Beschermde houtopstanden Wnb zijn daarom niet relevant voor voorliggende planvoornemen.

2.8 Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

Het behouden van de aanwezige natuurwaarden of het vergroten, verbeteren en verbinden ervan, kan op diverse punten een meerwaarde creëren voor voorliggend planvoornemen. Door bestaande en nieuwe natuurwaarden in het planvoornemen te integreren wordt een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving gecreëerd voor bewoners, bezoekers en aanwezige (beschermde) soorten. Tevens levert het integrale kansen op ten aanzien van verschillende duurzaamheids- en klimaatadaptie doelen zoals, waterretentie, hittestress beperking, luchtzuivering, etc.

Het plangebied ligt aan de rand van Natura 2000-gebied 'Boezems Kinderdijk.' Op het perceel staat momenteel een timmerloods met een tijdelijk omleidingssysteem voor de werkzaamheden aan het JU Smitgemaal. De timmerloods en de aangrenzende bosschage inclusief een enkele boom worden gesloopt en verwijderd. Het plangebied wordt daarna omgevormd tot parkeerplaats. De grote heg en de carport ten zuiden van het plangebied blijven tijdens en na afloop van de werkzaamheden intact. Het nieuw te realiseren parkeerterrein wordt voorzien van grasbeton tegels.

De natuurwaarden van het plangebied zijn voor aanvang van de werkzaamheden reeds vrij beperkt. Na de sloopwerkzaamheden wordt het plangebied omgevormd tot parkeerterrein met grasbetontegels als ondergrond (aanleg parkeerterrein valt buiten de scope van de natuurtoets). De aanwezige biotopen en mogelijkheden voor het realiseren van nieuwe biotopen zijn weergegeven in respectievelijk Tabel 2.9 en Tabel 2.10. Deze tabellen vormen een aanknopingspunt voor het behoud en de ontwikkeling van natuurwaarden bij de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling.

Tabel 2.9 Kansen voor bestaande natuurwaarden in het voorgenomen plan

Aanwezige biotoop	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Mogelijkheden voor vergroten, verbeteren en verbinden.
Bosschages	Schuilplaatsen van kleine fauna, (nestplaatsen) voor vogels	Gaat helemaal verloren. Terugplaatsen van een vegetatiestructuur binnen de te realiseren parkeerplaats om schuilplaatsen voor kleine fauna en vogels te herstellen.
Watergangen en buitenruimte langs het water	Mogelijke vliegroute en/of foerageergebied voor o.a. vleermuizen	Gebruik maken van armaturen en amberkleurige verlichting om verstoring van (eventueel) aanwezige foerageergebieden en vliegroutes niet permanent te verstoren.

Tabel 2.10 Mogelijk nieuw te ontwikkelen natuurwaarden.

Kansen nieuwe biotopen	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Hoe te realiseren
Struweel/haag en/of bomenrij	Nestgelegenheid voor boombroedende vogels,	Plaatsen van een haag/struweel langs het water en/of de vakken van het te realiseren

	schuil- en foerageerplek voor vogels, vliegroute en foerageergebied voor vleermuizen, schuilplaatsen voor kleine fauna.	parkeerterrein. Bij voorkeur wordt gekozen voor (autochtone) inheemse soorten, inclusief wintergroene soorten
--	---	---

3. Conclusie & advies

In dit hoofdstuk is per onderdeel de conclusie en het advies gegeven dat voorkomt uit de uitgevoerde natuurtoets.

3.1 Soortbescherming

Binnen het plangebied is enkel biotoop aanwezig voor algemene broedvogels. Andere soorten beschermd onder de Wet natuurbescherming zijn uitgesloten van het plangebied. Er is echter wel geschikt biotoop aanwezig voor beschermde soorten in de directe omgeving van het plangebied. Er dienen daarom maatregelen getroffen te worden ten aanzien van deze soorten. De onderbouwing van de conclusies zijn beschreven in paragraaf 2.3 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 3.1 Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming.

Soort(groep)	Essentieel leefgebied in (directe omgeving van) plangebied?	Nader onderzoek nodig?	Maatregelen?	Ontheffing Wnb aan de orde?
Vogels met een jaarrond beschermd nest (huismus, gierzwaluw)	Ja, nestgelegenheid in de directe omgeving van een woning (huismus en gierzwaluw).	Nee	Ja, zie Tabel 3.2	Nee
Vogels (algemene broedvogels)	Ja, nestgelegenheid in (aangrenzende) begroeiing	Nee	Ja, zie Tabel 3.2	Nee, mits de maatregelen uit tabel 3.2 worden opgevolgd.
Zoogdieren (diverse soorten vleermuizen)	Woning geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, aan de westzijde hangen eveneens vleermuiskasten	Nee	Ja, zie Tabel 3.2	Nee, mits de maatregelen uit tabel 3.2 worden opgevolgd.
Zoogdieren (Steenmarter)	Kan sporadisch in het plangebied voorkomen, geen verblijfplaatsen binnen plangebied	Nee	Nee	Nee
Amfibieën	Nee	Nee	Ja, zie tabel 3.2	Nee
Insecten	Nee	Nee	Nee	Nee

In tabel 3.1 is aangegeven dat een overtreding van de Wnb voor een aantal soorten op voorhand kan worden voorkomen door het treffen van maatregelen. Deze maatregelen zijn in tabel 3.2 uiteengezet. Door het nemen van deze maatregelen worden negatieve effecten voorkomen en zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

Tabel 3.2 Beschrijving maatregelen.

Soort(groep)	Maatregelen
Vogels met een jaarrond beschermd nest (gierzwaluw en huismus)	Bij voorkeur werken in de minst kwetsbare periode (oktober – februari).
Algemene broedvogels	Werken buiten het broedseizoen (globaal maart tot en met juli) of het plangebied ongeschikt maken voorafgaand aan het broedseizoen. Of check ecooloog in broedseizoen.
Zoogdieren - vleermuizen	Werken buiten de kwetsbare periode. Geen nachtelijke verlichting gebruiken. Gebruik maken van armaturen en amberkleurige verlichting in de gebruiksfase (ontwerp parkeerterrein).

3.1.1 Zorgplicht

Uit paragraaf 2.3.7 blijkt dat er in het plangebied soort(groep)en aanwezig (kunnen) zijn waarmee rekening dient te worden gehouden in het kader van de zorgplicht voor soorten. Maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggende planvoornemen zijn weergegeven in Tabel 3.3.

Tabel 3.3 Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
Algemene broedvogels	Werken buiten het broedseizoen (globaal maart tot en met juli) of het plangebied ongeschikt maken voorafgaand aan het broedseizoen. Of check ecooloog in broedseizoen.
Zoogdieren	In één richting werken zodat dieren kunnen vluchten (richting de beschutting).
Amfibieën	Werkzaamheden zoveel mogelijk buiten het actieve seizoen uitvoeren. Eén richting op werken bij het verwijderen van de bosschage.

3.2 Natura 2000

In Tabel 3.4 zijn de conclusies ten aanzien van Beschermde Natura-2000 gebieden opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 2.4 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 3.4 Conclusies Natura 2000-gebieden.

	Natura 2000
Zijn er Natura 2000 gebieden aanwezig waarop effecten kunnen optreden?	Ja, Boezems Kinderdijk (op circa 50 meter afstand).
Treden er negatieve effecten op of zijn deze te verwachten?	Nee er is geen sprake van verzuring en vermist door stikstofdepositie, de werkzaamheden worden elektrisch uitgevoerd.
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Geen vervolgstappen nodig.
Wnb-vergunning of akkoord van de provincie noodzakelijk?	Nee.

3.3 Natuurnetwerk Nederland

In Tabel 3.55 zijn de conclusies ten aanzien van beschermde NNN-gebieden opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 2.5 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 3.5 Conclusies NNN-gebieden

	NNN
Op welke afstand van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde NNN-gebied?	Circa 50 meter
Is er sprake van toetsing van externe werking in de betreffende provincie?	Nee
Is er sprake van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden of is dit te verwachten?	Nee
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Nee
Afstemming met het bevoegd gezag aan de orde?	Nee

3.4 Overig provinciaal beleid Zuid-Holland

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van overig provinciaal beleid. Er zijn geen vervolgstappen aan de orde.

3.5 Beschermde houtopstanden Wnb

Er is bij voorliggend planvoornemen geen sprake van aantasting van onder de Wnb beschermde houtopstanden. Er zijn wat de Wnb betreft geen vervolgstappen aan de orde.

3.6 Kansen voor natuurwaarden

In Tabel 3.6 en Tabel 3.7 zijn de kansen voor het behoud en/of vergroten/verbeteren/verbinden van de natuurwaarden bij voorliggende planvoornemens uiteengezet.

Tabel 3.6 Kansen voor bestaande natuurwaarden in het voorgenomen plan.

Aanwezige biotoop	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Mogelijkheden voor vergroten, verbeteren en verbinden.
Boschages	Schuilplaatsen van kleine fauna, (nestplaatsen) voor vogels	Gaat helemaal verloren. Terugplaatsen van een vegetatiestructuur binnen de te realiseren parkeerplaats om schuilplaatsen voor kleine fauna en vogels te herstellen.

Tabel 3.7 Mogelijk nieuw te ontwikkelen natuurwaarden.

Kansen nieuwe biotopen	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Mogelijkheden voor het vergroten, verbeteren en verbinden.
Struweel/haag en/of bomenrij	Nestgelegenheid voor boombroedende vogels, schuil- en foerageerplek voor vogels, vliegroute en foerageergebied voor vleermuizen, schuilplaatsen voor kleine fauna.	Plaatsen van een haag/struweel langs het water en/of de vakken van het te realiseren parkeerterrein.

Literatuurlijst

BIJ12. 2017a, juli. *Kennisdocument Gewone dwergvleermuis*. <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf>

BIJ12. 2017b, juli. *Kennisdocument Gierzwaluw*. <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf>

BIJ12. 2022, juni. *Kennisdocument Huismus*. <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2022/06/Kennisdocument-Huisumus-Versie-2.0-juni-2022.pdf>

Boezems Kinderdijk | Natura 2000. (2022). In *Natura 2000* (Nr. NL9802099). Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. <https://www.natura2000.nl/gebieden/zuid-holland/boezems-kinderdijk>

Bouwmeester, M. M. (2022). *Quicksan Entreezone Kinderdijk*. Ecoresult. <https://molenlanden.bestuurlijkeinformatie.nl/Document/View/4a372fd6-6b96-442c-9f0a-9439e3158c63>

De Vlinderstichting. (z.d.). *Libel: Rivierrombout / Stylurus flavipes*. Geraadpleegd op 25 november 2022, van <https://www.vlinderstichting.nl/libellen/overzicht-libellen/details-libel/rivierrombout>

De Zoogdierverseniging. (z.d.-a). *Gewone dwergvleermuis*. Geraadpleegd op 25 november 2022, van <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten/gewone-dwergvleermuis>

De Zoogdierverseniging. (z.d.-b). *Laatvlieger*. Geraadpleegd op 25 november 2022, van <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten/laatvlieger>

De Zoogdierverseniging. (z.d.-c). *Meervleermuis*. Geraadpleegd op 25 november 2022, van <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten/meervleermuis>

De Zoogdierverseniging. (z.d.-d). *Steenmarter*. Geraadpleegd op 25 november 2022, van <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten/steenmarter>

NDFF. 2022. *NDFF Uitvoerportaal*. Nationale Databank Flora en Fauna Uitvoerportaal.

<https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/>

PDOK. 2022. Luchtfoto 2022 RGB [Dataset]. In *Luchtfoto 2016-2022 RGB en Infrarood*.

[https://www.pdok.nl/-/nieuw-luchtfoto-2022-nu-beschikbaar-bij-](https://www.pdok.nl/-/nieuw-luchtfoto-2022-nu-beschikbaar-bij-pdok?redirect=%2Fnieuws)
[pdok?redirect=%2Fnieuws](https://www.pdok.nl/-/nieuw-luchtfoto-2022-nu-beschikbaar-bij-pdok?redirect=%2Fnieuws)

Uitspraak 202107079/1/R4. 2022. In *Bouwvrijstelling stikstof van tafel* (ECLI:NL:RVS:2022:3159).

Raad van State. [https://www.raadvanstate.nl/actueel/nieuws/@133583/202107079-1-](https://www.raadvanstate.nl/actueel/nieuws/@133583/202107079-1-r4/)
[r4/](https://www.raadvanstate.nl/actueel/nieuws/@133583/202107079-1-r4/)

Bijlage 1 Wettelijk kader

Bijlage 1 Wettelijk kader

In deze bijlage staat een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving en het beleidskader.

Het betreft de Wet natuurbescherming (Wnb). Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen).

Wnb - Algemeen

De Wnb is op 1 januari 2017 in werking getreden. De Wnb beschermt:

- De Natura 2000-gebieden die aangewezen zijn in het kader van het Europees natuurbeleid (gebiedsbescherming)
- De planten- en diersoorten (onderdeel soortbescherming)
- Bos en houtopstanden (onderdeel houtopstanden).

Veel verantwoordelijkheden en bevoegdheden liggen bij de provincies. Er zijn hierop wel uitzonderingen waarvoor het ministerie van LNV bevoegd gezag is. Dit betreft onder andere de aanleg en uitbreiding van hoofdwegen, landelijke spoorwegen, hoofdvaarwegen, primaire waterkeringen, militaire terreinen en oefengebieden, militaire luchthavens, Schiphol en overige burgerluchthavens, het landelijke gastransportnet, hoogspanningsverbindingen van tenminste 220 kV, activiteiten van buitenlandse mogendheden en activiteiten namens een lid van het Koninklijk Huis. LNV is ook bevoegd gezag voor ruimtelijke ingrepen in de Exclusieve Economische Zone (EEZ) en voor Windenergie op zee (kavelbesluiten).

Gemeenten hebben een loketfunctie. Het is mogelijk om een natuurvergunning 'aan te haken' bij de omgevingsvergunning, maar dit hoeft niet. De Wnb richt zich op bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden.

Wnb - Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- 1) Soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb);
- 2) Soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb);
- 3) 'Andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora') (artikel 3.10 e.v. Wnb).

Soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb)

Het beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn is vastgelegd in artikel 3.1 e.v.

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het is mogelijk om ontheffing aan te vragen voor de overtreding van de verbodsbepalingen. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Vogelrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 1: 'in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid' (dit is dus strenger dan voor soorten van de Habitatrichtlijn en de andere soorten);
- Er is geen verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en/of Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb)

Deze categorie bestaat uit Europees beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.5 e.v.:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Onder de Wnb is het mogelijk om voor streng beschermde soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de Minister goedgekeurde gedragscode. Hierbij geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 3.5.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 van de Wnb bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing worden aangevraagd. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);

- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Habitatrichtlijn.
Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 3: 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten (artikel 3.10 e.v. Wnb)

De categorie 'andere soorten' bestaat uit soorten zoals opgenomen in bijlage A en B van de wettekst. Dit zijn nationaal beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.10 e.v..

Het is verboden:

- a. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Daarnaast geldt ook vrijstelling bij ruimtelijke projecten voor soorten die staan op besluit vrijgestelde soorten. Het hangt per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Deze zorgplicht is verder in deze bijlage nog toegelicht.

Indien de 'andere soorten' niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten uit de categorie 'andere soorten' van de Wnb bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing worden aangevraagd. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang h 'in het algemeen belang';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Samenvatting gronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie beschermde soorten (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).				
Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	Ja	Ja	Ja
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	Ja	Ja	Ja
3	volksgezondheid en openbare veiligheid	Ja	Ja	Ja
	veiligheid van luchtverkeer	Ja	Nee	Ja
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	Ja	Ja	Ja
	ter bescherming van Flora en Fauna	Ja	Ja	Ja
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	Ja	Ja	Ja
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	Ja	Ja
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	Ja
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud (ook natuurbeheer), algemeen belang, bestendig gebruik	Nee	Nee	Ja

Zorgplicht

Er dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de zorgplicht zoals vastgelegd in artikel 1.11 van de Wnb. Deze zorgplicht houdt o.a. in dat als een activiteit wordt ondernomen waarvan kan worden vermoed dat deze nadelig kan zijn voor in het wild levende dieren en planten, deze activiteit niet plaats mag vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Deze zorgplicht heeft betrekking op de gebieds- en op de soortbescherming. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
1. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Wnb - Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming is vastgelegd in artikel 2.1 tot en met 2.11 van de Wnb. Hierin wordt de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die betrekking hebben op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingdoelstellingen voor die gebieden zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingdoelstellingen beschrijven voor de voor het gebied aangewezen habitattypen en soorten of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van LNV.

Voortoets en Passende beoordeling

De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, ten aanzien van plannen en projecten en die mogelijke effecten hebben op de natuurlijke kenmerken van de gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelen die in de Natura 2000-gebieden van kracht zijn. De Wnb maakt daarbij onderscheid in enerzijds plannen (plantoets) en anderzijds projecten (projecttoets).

Bij plannen en projecten in, of in de nabijheid (externe werking) van, een Natura 2000-gebied dienen de initiatiefnemers in een oriënterende fase (voortoets) te onderzoeken of het plan een significant negatief effect op de instandhoudingdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied kan hebben. Met externe werking wordt bedoeld dat ook activiteiten buiten het gebied de natuurwaarden in het gebied kunnen beïnvloeden.

Indien na dit onderzoek niet kan worden uitgesloten dat de activiteit een significant negatief effect heeft, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd dan in de oriënterende fase in kaart te brengen wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. Daarbij dienen ook, indien noodzakelijk, de mitigerende maatregelen te worden betrokken. Deze analyse heet een 'passende beoordeling'. Het bevoegd gezag toetst de passende beoordeling. Wanneer uit de passende beoordeling alsnog de zekerheid wordt verkregen dat de activiteit niet leidt tot significant negatieve effecten, kan de activiteit doorgang vinden. Wanneer uit de voortoets blijkt dat er wel kans is op een negatief effect, maar dit als niet significant kan worden gezien, kan eveneens, op basis van een verslechteringsstoets toestemming voor het uitvoeren van de activiteit worden verleend. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significante negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, kan het project alleen doorgang vinden op grond van de "ADC-criteria". Dit betekent dat:

- A – alternatieve oplossingen voor het plan ontbreken;
- D – er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn, en
- C – de initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

Stikstofdepositie

Stikstofdepositie vormt veelal een knelpunt bij de besluitvorming over plannen en projecten, omdat in veel Natura 2000-gebieden overbelasting van stikstof een probleem is voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor de voor het gebied aangewezen soorten en habitattypen. Om een oplossing te bieden voor dit probleem was destijds (1 juli 2015) het Programma Aanpak Stikstof (PAS) opgericht. Op 29 mei 2019 oordeelde de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) echter dat het PAS niet als onderbouwing kan worden gebruikt voor toestemmingsverlening op grond van de Wnb.

Vanaf 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden. Hierin is een vrijstelling van Wnb-vergunningplicht opgenomen voor bouwwerkzaamheden in de realisatiefase voor wat betreft stikstofdepositie (art. 2.9a Wnb). Er hoeven ten behoeve van een Wnb vergunningaanvraag (gebiedsbescherming) voor een project dus geen berekeningen en daarbij behorende beoordeling van de stikstofdepositie voor de realisatiefase meer plaats te vinden.

De vrijstelling geldt in theorie niet voor het vaststellen van een ruimtelijk plan (bijvoorbeeld een bestemmingsplan) (de plantoets Wnb) waarbij voor de ontwikkeling ook een aanlegfase aan de orde is. De vrijstelling geldt alleen voor de projecttoets in het kader van de Wnb-vergunningprocedure. Echter, omdat ervan uitgegaan wordt dat voor het project (als de ontwikkeling die het bestemmingsplan mogelijk maakt, wordt uitgevoerd) een vrijstelling geldt, wordt deze vrijstelling ook toegepast in de plantoets Wnb gebiedsbescherming.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van het Natuurnetwerk Nederland is opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De bescherming van het NNN staat nader uitgewerkt in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL). Hierin staan instructieregels voor de omgevingsverordening van de provincies. De bescherming werkt

vervolgens door in de bestemmingsplannen van de gemeenten. De instructieregels uit het BKL verplichten de provincies tot:

- Het aanwijzen van Natuurnetwerk Nederland gebieden (artikel 7.6 Bkl);
- Het vastleggen van de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN- gebieden (artikel 7.7 Bkl);
- Het stellen van regels in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de kenmerken en waarden van NNN-gebieden (artikel 7.8 Bkl, eerste lid);
- De regels die in de omgevingsverordening komen verzekeren in ieder geval dat (artikel 7.8 Bkl, tweede lid):
 - De kwaliteit en oppervlakte van het NNN-gebied niet achteruitgaan;
 - De samenhang tussen de gebieden van het NNN wordt geborgd;
 - Tijdige compensatie van een bepaalde activiteit die negatieve gevolgen heeft.

Wezenlijke waarden en kenmerken

Dit betreft de actuele en potentiële natuurwaarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied, met inbegrip van de omvang en de beoogde natuurkwaliteit alsmede de samenhang met andere natuurgebieden.

'Nee, tenzij'-principe

Voor het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat nieuwe plannen of projecten niet zijn toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële) waarden en kenmerken van het NNN significant aantasten. Uitzonderingen hierop zijn wanneer sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De Rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij het NNN geen sprake is van externe werking.

Het NNN is planologisch beschermd in de Provinciale Structuurvisies en Verordeningen. In de Verordening staat aangegeven aan welke voorwaarden bij ruimtelijke ingrepen in en langs het NNN moet worden voldaan. Ook is het compensatiebeleid bij aantastingen van het Natuurnetwerk Nederland hierin opgenomen.

Overige provinciale beschermde gebieden

Naast het NNN kunnen ook andere gebieden beschermd zijn op provinciaal niveau. Dit verschilt per provincie. Beschermde gebieden kunnen als volgt omschreven zijn:

- Ecologische verbindingzones;
- Weidevogelgebieden, ganzenfoerageergebieden, leefgebied weide- en akkervogels of rust- en foerageergebied ganzen en smienten;
- Groene ontwikkelingszone of groenblauwe mantel of groene contour;
- Natuur/ bos- en natuurgebieden buiten NNN.

Ook deze gebieden kennen een vorm van een beschermingsregime, in sommige gevallen gelijk aan het NNN, soms in een lichtere vorm.

Provincies kunnen ook provinciale landschappen aanwijzen. De aanwijzing van de Bijzonder Provinciale Landschappen is verleend op grond van Artikel 1.12 lid 3 van de Wnb (zie tekstkader). Ook deze gebieden kunnen een beschermingsregime hebben vastgelegd in de provinciale verordening.

Art. 1.12 lid 3 Wnb

Gedeputeerde Staten kunnen gebieden gelegen buiten het Natuurnetwerk Nederland aanwijzen die van provinciaal belang zijn vanwege hun natuurwaarden of landschappelijke waarden, met inachtneming van hun cultuurhistorische kenmerken. Deze gebieden worden aangeduid als «bijzondere provinciale natuurgebieden», onderscheidenlijk «bijzondere provinciale landschappen».

Wnb - Beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is vastgelegd in artikel 4.1 tot en met 4.9 van de Wnb. De Wnb heeft tot doel de oppervlakte bos in Nederland in stand te houden. Begin 20e eeuw kwam dit doel vooral voort uit de belangen van de houtproductie, maar gaandeweg is meer oog gekomen voor de andere functies die bossen en houtopstanden hebben, zoals klimatologische, landschappelijke en recreatieve functies.

Binnen de Wnb worden houtopstanden beschermd die aan bepaalde voorwaarden voldoen (Wnb artikel 4.1). Voornaamste onderscheid wordt gemaakt op basis van de locatie. Houtopstanden welke binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom Wnb vallen, zijn namelijk uitgezonderd (artikel 4.1) en worden niet onder de Wnb beschermd. De begrenzing van de bebouwde kom in de zin van de Wnb komt niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwde kom in de zin van de Wnb heeft vastgesteld, is de Wnb overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Een houtopstand onder de Wnb wordt gezien als een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- 1) Een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of;
- 2) Bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

De Wnb is van toepassing op houtopstanden die buiten de bebouwde kom liggen.

De gemeenteraad dient de grens van de bebouwde kom Wnb vast te leggen.

Veel gemeenten hebben dit ook gedaan.

De grens van de bebouwde kom Wnb is niet hetzelfde als de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. De bebouwde kom grens in de Wegenverkeerswet wordt met een ander oogmerk bepaald en vastgesteld. Volgens een uitspraak van de rechtbank is het niet mogelijk om het hele grondgebied van de gemeente aan te wijzen als bebouwde kom. De aard van het gebied is bepalend voor de vraag of het gebied kan aangewezen worden als bebouwde kom. De vaststelling van de grens van de bebouwde kom is van feitelijke aard: waar houdt de bebouwing op.

De provincies zijn op grond van de gemeentewet bevoegd om in het kader van interbestuurlijk toezicht zo nodig maatregelen te treffen als een gemeente heeft verzuimd om de begrenzing van de bebouwde kom vast te stellen, of deze heeft vastgesteld op een wijze die in strijd komt met het recht of het algemeen belang. Een begrenzing die is vastgesteld op grond van artikel 1 vijfde lid van de Boswet geldt ingevolge van het overgangsrecht overigens tevens als begrenzing van de bebouwde kom voor de Wnb. De begrenzing van de bebouwde kom in de zin van de Wnb dus niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwde kom in de zin van de Wnb heeft vastgesteld, is de Wnb overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Door het zogenoemde regelverbod van artikel 4.6 Wnb kunnen gemeente ook buiten de bebouwde kom regulerend optreden. Hierdoor kunnen gemeente ook een kapverbod opstellen voor houtopstanden die ze willen beschermen buiten de bebouwde kom. Er zijn veel gemeentes die dat ook daadwerkelijk hebben gedaan.

Er zijn ook gemeentes die houtopstanden buiten de bebouwde kom beschermen via een monumentenverordening. Voor deze houtopstanden is dus (ook) een omgevingsvergunning van de gemeente noodzakelijk. In voorliggende rapportage is niet getoetst aan gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages (bijv. APV, bestemmingsplannen, etc.).

Meld- en herplantplicht

De Wnb stelt dat wanneer houtopstanden worden gekapt, er voorafgaand aan de kap een meldingsplicht bij de provincie is.

De provincie bepaalt welke informatie omtrent de te kappen opstand aangeleverd dient te worden, op welke termijn dit aangeleverd dient te worden en welke voorwaarden voor de uitvoering van de kap gelden. Daarnaast geldt dat binnen drie jaar na de kap een herbeplantingsplicht geldt (door aanplant, bezaaiing of natuurlijke verjonging dan wel op andere wijze realiseren van een nieuwe houtopstand). Wanneer dat niet op dezelfde plaats kan, dan kan een provincie ontheffing verlenen de herbeplanting op andere gronden toe te staan indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels. Verder kunnen provincies ontheffing of vrijstelling verlenen voor bepaalde verbodsbepalingen en/of voorwaarden omtrent herbeplanting.

In de volgende gevallen geldt op grond van de Wnb geen verplichting tot het melden en herbeplanten voor het vellen:

- Periodiek vellen van griend- of hakhout;
- Houtopstanden die een zelfstandige eenheid vormen van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, én hetzij geen groter oppervlakte beslaan dan 10 are, hetzij ingeval van rijbeplanting, gerekend over het totaal aantal rijen, niet meer bomen omvatten dan 20;
- Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom in de zin van de Wnb;
- Houtopstanden op erven of in tuinen;
- Fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;

- Kweekgoed;
- Uit populieren of wilgen bestaande:
 - o Wegbeplantingen;
 - o Beplantingen langs waterwegen, en
 - o Eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- Het dunnen van een houtopstand;
- Uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
- Ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
- Bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
- Zijn aangelegd na 1 januari 2013;
- Vellen ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel ten behoeve van Natura 2000;
- Vellen ter uitvoering van een mitigerende of compenserende natuurmaatregel uit een Natura 2000-vergunning, een soortenonthefing, een Tracébesluit of een omgevingsvergunning;
- Vellen voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;
- Vellen en herbepanten dat plaatsvindt overeenkomstig een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Beschermde houtopstanden (naast Wnb)

Houtopstanden zijn tevens beschermd op grond van gemeentelijk regelgeving. Dit is vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van de betreffende gemeente. Bomen kunnen op gemeentelijk niveau ook op een andere manier beschermd zijn. De bescherming van een houtopstand of groenstructuren kan bijvoorbeeld opgenomen zijn in de planregels bij een bestemmingsplan of via een gemeentelijke bomenverordening.

Bij voorgenomen kap van houtopstanden dient daarom ook altijd gekeken te worden naar deze bepalingen. Mogelijk kan uit deze bepalingen volgen dat voor de kap van een houtopstand een omgevingsvergunning nodig is welke bij de gemeente moet worden aangevraagd.

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

In deze bijlage wordt de methodiek beschreven die gehanteerd is tijdens het onderzoek naar de aanwezigheid en de toetsing van beschermde soorten, beschermde gebieden, beschermde houtopstanden en kansen voor natuurwaarden in het plangebied.

Soortbescherming

Het onderzoek naar beschermde soorten bestaat uit een bureaustudie, oriënterend terreinbezoek en effectbepaling.

Bureaustudie

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek is specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (Wnb artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (Wnb artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (Wnb artikel 3.10). Bij vogels is met name speciale aandacht geschonken aan vogelsoorten met jaarrond beschermd nest. Bij werkzaamheden in watergangen/waterwegen is specifiek aandacht geschonken aan soorten van het aquatisch milieu. Bij werkzaamheden aan gebouwen is specifiek aandacht geschonken aan gebouwbewonende soorten. In voorliggende toetsing is geen aandacht besteed aan Rode Lijst-soorten.

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd³. Hierbij is nagegaan of er in de periode 2017-2022 beschermde soorten zijn aangetroffen in een straal van 1 km rondom het plangebied. Daarnaast zijn indien relevant ook regionale bronnen en atlassen gebruikt. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. De resultaten van de bureaustudie geven een indicatie van de soorten die in het plangebied kunnen voorkomen.

Oriënterend terreinbezoek

Tijdens het oriënterend terreinbezoek is door middel van een fysieke inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren. Daarnaast heeft een biotoopbeoordeling plaatsgevonden. Bij een biotoopbeoordeling wordt gekeken in hoeverre het aanwezige biotoop geschikt is voor beschermde soorten. Het betreft een deskundigenoordeel op basis van een biotopenscan. Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Effectbepaling

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het oriënterend terreinbezoek is bepaald of op voorhand (negatieve effecten op) beschermde soorten al dan niet kunnen worden uitgesloten en of vervolgstappen (soortgericht nader onderzoek) noodzakelijk

³ Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF (2017-2022) op basis van een abonnement van Antea Group en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum 5 december 2022
projectnummer 0481717.100
betreft Natuurtoets buitenruimte Smitgemaal Kinderdijk

zijn. Indien van toepassing is geadviseerd over de te volgen procedure in het kader van de natuurwetgeving.

Beschermde gebieden

In het kader van gebiedsbescherming zijn de volgende gebieden meegenomen:

- Natura 2000-gebieden;
- Natuurnetwerk Nederland (NNN);
- Overige provinciaal beleid.

Op basis van een bureaustudie is de ligging van de gebieden ten opzichte van het plangebied in beeld gebracht. Hiervoor is gebruik gemaakt van onder andere AERIUS-calculator (versie 2021) (Natura 2000-gebieden) en de provinciale website en/of digitale atlas (NNN, overig provinciaal beleid). Op basis van de ligging en de voorgenomen ontwikkeling is (indien relevant) een effectbepaling uitgevoerd. Voor de effectbepaling is gekeken naar directe effecten als gevolg van ruimtebeslag. Indien van toepassing zijn ook mogelijke indirecte effecten bekeken. Hierbij kan gedacht worden aan verstoring door geluid, licht en trillingen en optische verstoring. In het kader van Natura 2000-gebieden is ook gekeken naar mogelijk effecten door een toename aan stikstofdepositie. Indien aan de orde is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. Hierbij kan gedacht worden aan een voortoets of passende beoordeling t.b.v. Natura 2000-gebieden. Of het doorlopen van een 'nee, tenzij-procedure' in het kader van mogelijke effecten op NNN-gebieden.

Beschermde houtopstanden Wnb

Op basis van het planvoornemen en de ligging van het plangebied is onderzocht of er onder de Wnb beschermde houtopstanden aanwezig zijn binnen het plangebied. Hierbij is gebruik gemaakt van de door de initiatiefnemer aangeleverde informatie over het planvoornemen, recente luchtfoto's en indien beschikbaar de begrenzing van de gemeentelijke bebouwde kom Wnb. Indien onder de Wnb beschermde houtopstanden aanwezig zijn in het plangebied, is getoetst of er sprake is van aantasting van beschermde houtopstanden. Indien er sprake is van aantasting van Wnb beschermde houtopstanden is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. In voorliggende rapportage is niet getoetst aan gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages (bijv. APV, bestemmingsplannen, etc.).

Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

Binnen een plan zijn vaak mogelijkheden/ kansen aanwezig voor het verhogen van de natuurwaarden (biodiversiteit). Indien dit van toepassing is op het voornemen, zijn hiervoor suggesties gedaan op basis van expert judgement.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Rivium Westlaan 72
2909 LD Capelle aan den IJssel
Postbus 8590
3009 AN Rotterdam
T. +31 6 53 64 71 58
E. Melissa.vanRijnen@AnteaGroup.nl

Copyright © 2023

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontlelen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl